

- [Umaci i prelievi](#)
 - [Jela s dipovima](#)
 - [Salatni prelievi](#)
 - [Umaci](#)
- [Zamrca](#)
 - [Kiselo](#)
 - [Slatko](#)
- [Horoskop](#)
- [Vodič](#)

Pretraži portal Dugo Selo...

IZRADA I ODRŽAVANJE INTERNET STRANICA

digitalni marketing

80% VAŠIH KLIJENATA SVOJU ODLUKU O VAMA DONOSI ONLINE

60% TROŠKOVA FINANCIRANO KROZ VAUČERE ZA DIGITALIZACIJU

•

Povijest tkana jedno stoljeće: Izabrane teme iz povijesti esperantskog pokreta - zaštićenog kulturnog dobra Republike Hrvatske (2)

[dugoselo.info/Vijesti - Hrvatska Kultura](http://dugoselo.info/Vijesti-Hrvatska-Kultura)

DugoSelo.INFO News Portal 21.09.2023.

Danica Bedeković, pionirka esperantskog pokreta u Hrvatskoj (1872.-1955.) - autorica prvoga kompletnog udžbenika i rječnika

Govoreći o počecima esperantskog pokreta u Hrvatskoj, nezaobilazno je ime jedne žene, **Danice pl. Bedeković Pobjedničke**, r. Rus. U samim počecima, ona je stajala uz bok **Mavru Špiceru**. U „Enciklopedio de Esperanto“ izdanje 1933. u kojoj su sakupljena najvažnija imena, izdanja i događanja uz razvoj esperantskog pokreta u svijetu, na str. 60/61 pokraj njezinog imena stoji kratka zabilješka: „*Pionir u Hrvatskoj od 1905. Uvedivala prvo esperanto glasilo u zemlji Kroata Esperantisto, autorica je prvog kompletnog udžbenika za Hrvate (1909.) i Esperantsko-hrvatskog rječnika*“.

No, tko je bila Danica Bedeković?

Rođena je 7. lipnja 1872. godine u Varaždinskim Toplicama u obitelji Josipa i Terezije Rus, r. Šenbrüher. Nakon završene Učiteljske škole u Zagrebu djelovala je kao učiteljica u Remetama, Senju i Zagrebu. Nakon udaje za Vladimira pl. Bedekovića Pobjeničkoga, 1903. godine, prema tadašnjim običajima, da je učiteljica gospođica napušta prosvjetu. No, samo onaj dio vezan uz učionicu, te se posvećuje radu na organiziranju raznih sadržaja za djevojke i žene. Djelovala je u Hrvatskom katoličkom studentskom društvu „Domagoj“, kao i u ženskoj sekciji Hrvatskoga katoličkoga seniorata. Bila je tajnica Hrvatske katoličke ženske sveze (1919.). Svoj doprinos dala je osnivanju ženskih prosvjetnih udruga. U tom vidu je bila i glavna tajnica Ženskog prosvjetnog katoličkog društva „Katarina Zrzijska“ (1919.). Poticala je organiziranje djevojačkih društava na selu,

a sa Zorom Vasić vodila je Društvo katoličkih učenica "Iskra" (1928.). U zagrebačkoj sekciji Jugoslavenkog ženskog saveza prvo je bila tajnica (od 1921.), a potom i predsjednica (1938.1941.). Zasluzna je i za osnivanje katoličkog studentskog komiteta za domagojevske u Zagrebu.

Danica Bedeković djelovala je i kao novinarka. Suradivala je u glasilu Hrvatske katoličke ženske sveze „Ženska misao“ (1919.), potom u listovima „Luč“ (1924./1925.), „Jutarnji list“ (1925.), „Narodne novine“ (1931.), „Narodna zaštita“ (1932.), „Glasnik Jugoslavenkog ženskog saveza“ (1938.).

Preminula je u Zagrebu, 25. ožujka 1955., te pokopana na zagrebačkom groblju Mirogoj.

U povodu njezine smrti, objavljeni su kraći tekstovi u nekim glasilima, poput "Narodnog lista" (2. travnja 1955.) i Školskih novina (8. travnja 1955.). U tim objavama se ponajprije ističe njezin doprinos esperantskom pokretu.

Kao što smo već napomenuli, Danica Bedeković bila je jedan od pionira esperantskog pokreta u Hrvatskoj. S esperantom se susreća 1903., a počela ga učiti 1905. godine. Uz Mavra Špicera (1862.-1936.) jedan je od utemeljitelja Društva hrvatskih esperantista i prva potpredsjednica. Iako je Špicer autor prvog udžbenika objavljenog 1908., u svibnju 1909. je objavljena kompletna gramatika-udžbenik na 307 stranica čiji je autor upravo Bedeković. Zanimljivo je napomenuti, kako je kritika o navedenom udžbeniku objavljena u više ondašnjih novina, a ovom prigodom mi donosimo nekoliko redaka iz glasila „Svjetlost“ (Vinkovci, br. 12, 21.3.,1909.) kako je ovo „knjiga, koju će jamačno svi prijatelji krasnog međunarodnog jezika esperanta srdačno pozdraviti i njom se pri učenju toga jezika u budućnosti uvelike služiti. Velevrjednna potpredsjednica Društva hrvatskih esperantista podala je svojim ovim djelom sjajan dokaz ne samo vanredne marljivosti, već i velike ljubavi spram ideje esperantizma, koja se je evo počela i u nas širiti. ... Za jasno protumačenom, uz bezbroj vrlo zgodnih primjera vješto obrađenom slovnicom, slijedi bogato esperantsko žtivo, da će svatko, koji će se ovom knjigom služiti, biti kadar esperanto u govoru i pismu u najkraćem vremenu naučiti. Djelu svaka čast, a autorici hvala i dika.“

U uvodniku Bedeković kratko predstavlja sadržaj, te ističe kako je „*svih 16 pravila, od kojih je složena gramatika esperanta navela sam u Zamenhofovom originalu i hrvatskom prijevodu. Štiva i pjesme izvadila sam gotovo sve iz Zamenhofove Fundamenta Krestomatio de la lingvo Esperanto' za koju Dr. Zamenhof sam kaže ovo: Najvažnija knjiga za svakoga, koji se želi usavršiti u Esperantu. Ona posebno naglašava „pišući ovu knjigu bila mi je želja, da bi se hrvatski prijatelji Esperanta po njoj što točnije upoznali s tim lijepim jezikom budućnosti“.*

U srpnju iste godine u nakladi „Društva hrvatskih esperantista“ objavljen je „*Esperanto -Hrvatski rječnik*“. U predgovoru predsjednik Društva hrvatskih esperantista Mavro Špicer je napisao „...*da smo mi Hrvati prvi i do sada jedni koji posjedujemo potpuni esperantski rječnik obilnom frazeologijom i bezbrojem novih iz ponajboljih esperantskih novina i djela umnog autora Esperanta Dra. Zamenhafa pobranih riječi, koje ćemo uzalud tražiti po sličnim rječnicima drugih, od nas kud i kamo naprednijih naroda.*“ Špicer ističe prednosti esperanta u razvijanju međunarodnih odnosa, gdje esperanto može pomoći u lakšem razumijevanju raznih tema. Na kraju Predgovora Špicer piše: „*A sada knjigo mila, idi u svijet i budi vjernom pratilicom i pouzdanom učiteljicom svih, koji će u tebi tržiti savjeta i upute.*“ Posebnost ovog rječnika je zabilježio i Petro Stojan „*do godine 1909. kada je objavljen Bedekovićin rječnik nijedan narod - osim francuskog - nije posjedovao tako potpuni rječnik kao hrvatski*“.

„Esperanto - Hrvatski rječnik“ Danice Bedeković / foto: Marija Belošević

Sama autorica Danica Bedeković u „Pripomenku“ na početku Rječnika piše na koji je način nastalo ovo djelo. Po tiskanju ovog rječnika autorica je pronašla još neke riječi koje su tiskane na kraju Rječnika u „Dopunku“. Nakon desetak godina Danica Bedeković u Zagrebu 1921. godine izdaje i Hrvatsko – esperantski rječnik obujma 93 stranice. Ovaj rječnik je 1925. godine dobio i svoju značku na Brajevom planu izdanu u Zemstvu 1925. godine.

Osam doprinosa pripremom udžbenika i rječnika, te vođenja tečajeva esperanta, Danica Bedeković bila je urednica glasila „Kroata Esperantisto“ koji je izlazio od 1909. do 1911. godine. Bedeković je ostavila i trag na području prevodjenja. Na esperanto je zajedno s Ivanom Stalzerom prevela „Agovanje“ i „Noćnik“ iz epskog spjeva „Smrt Smilage Čengića“ Ivana Mažuranića.

Možemo zaključiti da je Danica pl. Bedeković Pobjednička, r. Rus dala veliki doprinos na području školstva i novinarstva, te nazoje počecima razvoja esperantskog pokreta u Hrvatskoj.

GRAMATIKA ESPERANTA.

Napisala

Danica Bedeković-Pobjenička.

Zagreb 1909.

Vlastnik i nakladnik J. Sošol, knjižara i antikvarijat.

Knjigotiskara Antuna Scholza.

„Esperanto -Hrvatski rječnik“ Danice Bedeković. Prva stranica / foto: Marja Belošević

Napisala: Marja Belošević

Naslovna fotografija: Wikimedia Commons

Tekst objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti.

• PODIJELITE:

• [Share](#) [Tweet](#) [Email](#) [Share](#) [Share](#)

Prethodna vijest

[Zdravstvo mora biti usmjerenano na potrebe pojedinca – održan Okrugli stol: „Kako do bolje zdravstvene skrbi za sve?“](#)

Sljedeća vijest

[Europski parlament odobrio je nova pravila za zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla obrta EU-a](#)